

PROGRAMACIÓN DIDÁCTICA LOMLOE

Centro educativo

Código	Centro	Concello	Ano académico
27013703	CEIP de Quiroga	Quiroga	2023/2024

Área/materia/ámbito

Ensinanza	Nome da área/materia/ámbito	Curso	Sesións semanais	Sesións anuais
Educación primaria	Ciencias da Natureza	2º Pri.	3	105

Réxime

Réxime xeral-ordinario

Contido	Páxina
1. Introducción	3
2. Obxectivos e súa contribución ao desenvolvemento das competencias	3
3.1. Relación de unidades didácticas	5
3.2. Distribución currículo nas unidades didácticas	5
4.1. Concrecións metodolóxicas	9
4.2. Materiais e recursos didácticos	10
5.1. Procedemento para a avaliación inicial	11
5.2. Criterios de cualificación e recuperación	11
6. Medidas de atención á diversidade	12
7.1. Concreción dos elementos transversais	12
7.2. Actividades complementarias	13
8.1. Procedemento para avaliar o proceso do ensino e a practica docente cos seus indicadores de logro	13
8.2. Procedemento de seguimento, avaliación e propostas de mellora	14
9. Outros apartados	15

1. Introducción

Programación didáctica para a área de Ciencias da Natureza de 2º de educación primaria.

O marco legal desta programación é:

- Decreto 155/2022, de 15 de setembro, polo que se establece a ordeación e o currículo da educación primaria da Comunidade Autónoma de Galicia.
- Orde de avaliación do 25 de xaneiro de 2022.
- Orde de atención á diversidade, do 8 de setembro de 2021, que desenvolve o Decreto 229/2011.
- Orde de 26 de maio de 2023 pola que se desenvolve o decreto 155/2022.

Estamos nun concello de tamaño pequeno con relación á poboación, e con moita dispersión. A actividade económica basease en pequenas empresas de distintos sectores e na actividade agraria con diversas explotacións hortícolas, destacando o sector de cultivo de oliveiras (aceite), así como o vitivinícola. Tamén hai no municipio empresas de extracción de lousa. Nos últimos anos está adquirindo gran importancia o sector turístico debido ao privilexiado enclave do noso concello xa que forma parte da Ribeira Sacra e do Xeoparque Mundial da UNESCO Montañas do Courel.

O Concello conta con numerosos servizos públicos como a Casa do Concello, o Centro de Saúde, a Policía Local, a Casa da Cultura, o Auditorio Municipal, Escola infantil, IES ..., así como diferentes lugares para o lecer como o paseo fluvial, parques, campo de fútbol e pistas multideporte. Hai que destacar a existencia de dous museos importantes: o Etnográfico e o Xeolóxico.

Esta programación desenvolverase nun centro no que hai matriculados 148 alumnos e alumnas e que conta cunha unidade para cada nivel de Primaria, agás 2º de EP que ten dúas. A ratio está actualmente en 16,5 alumnos/as por nivel e a porcentaxe de alumnado vulnerable é de 20 % aproximadamente.

En 2º de primaria hai dous grupos: 2ºA con 12 alumnos e alumnas, e 2ºB con 15 alumnos e alumnas.

As unidades didácticas estarán divididas en trimestres e unha unidade transversal que se traballa en cada un dos trimestres. Cabe destacar que no centro levase a cabo un PDI "Un territorio con moita Historia" que se traballará ao longo dos tres trimestres e é o eixo vertebrador ou fío conductor de toda a programación didáctica. Participamos no Plan Proxecta "Proxecto Terra", Contratos Programa, Plan de Mellora de Bibliotecas Escolares e Biblioteca Creativa.

Estes eixos e máis as características da contorna permitirán traballar dun xeito contextualizado os catro bloques de contidos que forman a materia, o bloque número 1, "Cultura Científica"; o bloque número 2, "A vida no noso planeta"; o bloque número 3, "Materias, forzas e enerxía"; e o bloque número 4, "Tecnoloxía e dixitalización".

Así, o alumnado adquirirá conceptos, destrezas e actitudes relacionadas co coñecemento e a organización dos seres vivos, a materia, as forzas e as formas de enerxía; o respecto cara aos seres vivos e a súa contorna a favor da consecución dos Obxectivos de Desenvolvemento Sustentable, así como o funcionamento do corpo humano, para abordar a importancia do coidado da saúde e o benestar emocional. Por outra banda, o avance das tecnoloxías e a súa influencia na vida cotiá, fai preciso que o alumnado coñeza as tecnoloxías que o rodea e faga un uso seguro, eficaz e responsable das mesmas.

A área de Ciencias da Natureza concíbese como un ámbito cuxo obxectivo principal é que as nenas e os nenos cheguen a ser persoas activas, responsables e respectuosas co mundo no que viven, adquirindo os coñecementos esenciais e os principios básicos do medio natural para que poidan construír un mundo máis solidario, xusto, igualitario e sustentable.

As ciencias naturais supoñen, polo tanto, comprender a ciencia como un proceso de investigación, a través da observación sistemática, a medición, a experimentación e a formulación de hipótese, como base do método científico e eixe central da materia, intentando así dar resposta aos principais problemas dunha sociedade globalizada, tendo en conta o rápido desenvolvemento e progreso científico-tecnolóxico.

2. Obxectivos e súa contribución ao desenvolvemento das competencias

Obxectivos	CCL	CP	STEM	CD	CPSAA	CC	CE	CCEC
OBX1 - Expor e dar resposta a cuestións científicas sinxelas, utilizando diferentes técnicas, instrumentos e modelos propios do pensamento científico, para interpretar e explicar feitos e fenómenos que ocorren no medio natural.	1-2-3		2-4	1-2		4		
OBX2 - Coñecer e tomar conciencia do propio corpo, así como das emocións e sentimentos propios e alleos, aplicando o coñecemento científico, para desenvolver hábitos saudables e para conseguir o benestar físico, emocional e social.			5		1-2-3	3		
OBX3 - Identificar as características dos diferentes elementos ou sistemas do medio natural, analizando a súa organización e propiedades, e establecendo relacións entre estes, para recoñecer o seu valor, conservalo, melloralo e emprender accións para o seu uso responsable.			1-2-4-5	1		4	1	1
OBX4 - Identificar as causas e consecuencias da intervención humana na contorna, para mellorar a capacidade de afrontar problemas, buscar solucións e actuar de maneira individual e cooperativa na súa resolución, e para poñer en práctica estilos de vida sustentables e consecuentes co respecto, o coidado e a protección das persoas e do planeta.	5		2-5		4	1-3-4	1	
OBX5 - Utilizar dispositivos e recursos dixitais de forma segura, responsable e eficiente, para buscar información, comunicarse e traballar de maneira individual, en equipo e en rede, e para reelaborar e crear contido dixital de acordo coas necesidades dixitais do contexto educativo.	3		4	1-2-3-4-5				4
OBX6 - Resolver problemas a través de proxectos de deseño e da aplicación do pensamento computacional, para xerar cooperativamente un produto creativo e innovador que responda a necesidades concretas.			3-4	5	3-4-5		1-3	4

Descrición:

3.1. Relación de unidades didácticas

UD	Título	Descrición	% Peso materia	Nº sesións	1º trim.	2º trim.	3º trim.
1	O increíble mundo dos animais	Conceptos sobre os animais e a súa clasificación.	16	18	X		
2	De que están feitas as cousas?	Conceptos sobre a materia e os materiais.	15	18	X		
3	Nós	Conceptos sobre o corpo humano.	16	16		X	
4	O increíble mundo das plantas	Conceptos sobre as plantas e o hábitat.	16	15		X	
5	O mundo actual	Conceptos sobre hábitos saudables e tecnoloxía.	16	22			X
6	Unidade transversal	Conceptos comúns a todas as unidades.	21	16	X	X	X

3.2. Distribución currículo nas unidades didácticas

UD	Título da UD	Duración
1	O increíble mundo dos animais	18

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA2.1 - Recoñecer as características, a organización e as propiedades dos elementos do medio natural a través de metodoloxías de indagación utilizando as ferramentas e procesos adecuados de forma pautada.	Recoñecer algunha propiedades dos elementos do medio natural	PE	100

Lenda: IA: Instrumento de Avaliación, %: Peso orientativo; PE: Proba escrita, TI: Táboa de indicadores

Contidos
- Clasificación e identificación de animais e plantas da súa contorna a partir das súas características observables.

UD	Título da UD	Duración
2	De que están feitas as cousas?	18

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
-------------------------	------------------------	----	---

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA3.1 - Recoñecer as características, a organización e as propiedades dos elementos do medio natural a través de metodoloxías de indagación, utilizando as ferramentas e procesos adecuados de forma pautada.	Recoñece as propiedades dos elementos do medio natural	PE	60
CA3.2 - Recoñecer a través de pequenas investigacións o comportamento da luz e do son ante diferentes corpos.	É capaz de recoñecer o comportamento da luz e o son ante diferentes corpos.	TI	40
CA3.3 - Analizar o efecto das forzas sobre determinados obxectos de uso común, realizando experiencias sinxelas con máquinas e aparellos.	É capaz de analizar o efecto das forzas sobre obxectos.		

Lenda: IA: Instrumento de Avaliación, %: Peso orientativo; PE: Proba escrita, TI: Táboa de indicadores

Contidos
<ul style="list-style-type: none"> - Identificación da materia e das súas propiedades. - Propiedades observables dos materiais, a súa orixe e o seu uso en obxectos da vida cotiá de acordo coas necesidades de deseño para os que foron fabricados. - As substancias puras e as mesturas: distinguir e separar mesturas heteroxéneas mediante distintos medios a través da experimentación. - A luz e o son como formas de enerxía presentes na vida cotiá. - Observación e identificación de máquinas e aparellos da súa contorna. - Estructuras resistentes, estables e útiles. Experimentación e observación dos efectos das forzas sobre estruturas construídas con materiais de uso común na aula.

UD	Título da UD	Duración
3	Nós	16

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA2.4 - Coñecer as principais partes do corpo, identificando os órganos implicados na realización das funcións vitais.	Coñece as principais partes do corpo, identificando os órganos implicados na realización das funcións vitais.	PE	100

Lenda: IA: Instrumento de Avaliación, %: Peso orientativo; PE: Proba escrita, TI: Táboa de indicadores

Contidos
<ul style="list-style-type: none"> - Observación, identificación e función das principais partes do corpo. Ósos, articulacións e músculos. - Introducción das funcións de relación, reprodución e nutrición como funcións vitais. Principais órganos implicados.

UD	Título da UD	Duración
4	O increíble mundo das plantas	15

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA2.1 - Recoñecer as características, a organización e as propiedades dos elementos do medio natural a través de metodoloxías de indagación utilizando as ferramentas e procesos adecuados de forma pautada.	Recoñecer as características, a organización e as propiedades dos elementos do medio natural.	PE	60
CA2.3 - Recoñecer hábitos de vida saudables, valorando a importancia dunha alimentación variada, equilibrada e sustentable, a hixiene, o exercicio físico, o contacto coa natureza, o descanso e o uso adecuado das tecnoloxías.	Recoñecer hábitos de vida saudables, valorando a importancia dunha alimentación variada.	TI	40

Lenda: IA: Instrumento de Avaliación, %: Peso orientativo; PE: Proba escrita, TI: Táboa de indicadores

Contidos
<ul style="list-style-type: none"> - As adaptacións dos seres vivos ao seu hábitat, concibido como o lugar no que cobren as súas necesidades. - Observación dun animal ou dunha planta, no seu medio natural ou reproducindo o medio no centro educativo. - Clasificación e identificación de animais e plantas da súa contorna a partir das súas características observables.

UD	Título da UD	Duración
5	O mundo actual	22

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA4.2 - Realizar, de forma guiada, un produto final sinxelo que dea solución a un problema de deseño, probando en equipo diferentes prototipos e utilizando de forma segura os materiais adecuados.	Realizar, de forma guiada, un produto final sinxelo.	PE	60
CA4.3 - Mostrar de forma oral ou gráfica o produto final dos proxectos de deseño, explicando os pasos seguidos con axuda dun guión.	Mostrar de forma oral ou gráfica o produto final dos proxectos de deseño.		
CA2.5 - Distinguir accións que favorezan o benestar emocional e social, recoñecendo as emocións propias e as dos demais e identificando as relacións familiares e escolares ás que pertence.	Distinguir accións que favorezan o benestar emocional e social.	TI	40
CA3.4 - Mostrar hábitos de vida sustentable e tomar conciencia da importancia do respecto, os coidados e a protección do planeta, identificando a relación da vida das persoas coas súas accións sobre os elementos e recursos do medio.	Mostrar hábitos de vida sustentable.		

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA4.4 - Participar na resolución guiada de problemas sinxelos de programación utilizando o pensamento computacional.	Participar na resolución guiada de problemas sinxelos de programación utilizando o pensamento computacional.		

Lenda: IA: Instrumento de Avaliación, %: Peso orientativo; PE: Proba escrita, TI: Táboa de indicadores

Contidos
<ul style="list-style-type: none"> - Hábitos saudables relacionados co benestar físico do ser humano: hixiene, alimentación variada, equilibrada e sustentable, exercicio físico, contacto coa natureza, descanso e coidado do corpo como medio para previr posibles enfermidades. - Recoñecemento dos cambios do corpo a través do tempo. As etapas da vida. - Hábitos saudables relacionados co benestar emocional e social: estratexias de identificación das propias emocións e respecto polas dos demais. Sensibilidade e aceptación da diversidade presente na aula e na sociedade. Educación afectivo-sexual. - Uso responsable dos materiais: reducir, reutilizar e reciclar. - Dixitalización da contorna persoal de aprendizaxe - Coñecemento dos compoñentes básicos dun computador. - Identificación, clasificación e funcións dos dispositivos dixitais da contorna de aprendizaxe, así como a súa manipulación. - Proxectos de deseño e pensamento computacional - Identificación e clasificación de materiais, ferramentas e obxectos adecuados para a montaxe dun proxecto sinxelo relacionado coa vida cotiá. - Fases dos proxectos de deseño: identificación de necesidades, deseño, prototipado e comunicación. - Iniciación á programación adaptándose ao nivel de comprensión e á súa manipulación (plataformas dixitais de iniciación á programación, robótica educativa...).

UD	Título da UD	Duración
6	Unidade transversal	16

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA1.1 - Formular preguntas e realizar predicións sobre obxectos, feitos e fenómenos próximos a través da observación.	Formular preguntas e realizar predicións sobre obxectos.	TI	100
CA1.2 - Buscar información sinxela de diferentes fontes seguras e fiables de forma guiada, utilizándoa en investigacións relacionadas co medio natural.	Buscar información sinxela de diferentes fontes seguras.		
CA1.3 - Participar en experimentos guiados, de maneira individual ou en equipo, utilizando diferentes técnicas de indagación, empregando instrumentos de forma segura e rexistrando datos de maneira sinxela.	Participar en experimentos guiados existrando datos de maneira sinxela.		

Crterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA1.4 - Comunicar de forma oral ou gráfica o resultado das investigacións con axuda dun guión, comparando a información e resultados obtidos coas predicións realizadas.	Comunicar de forma oral ou gráfica o resultado das investigacións con axuda dun guión.		
CA2.2 - Mostrar actitudes de respecto para o gozo da natureza, recoñecéndoa como un ben común.	Mostrar actitudes de respecto para o gozo da natureza.		
CA4.1 - Utilizar dispositivos e recursos dixitais de acordo coas necesidades do contexto educativo de forma segura.	Utilizar dispositivos e recursos dixitais de acordo coas necesidades do contexto educativo de forma segura.		
CA4.5 - Traballar de forma cooperativa, respectando as normas básicas de convivencia.	Traballar de forma cooperativa.		

Lenda: IA: Instrumento de Avaliación, %: Peso orientativo; PE: Proba escrita, TI: Táboa de indicadores

Contidos
<ul style="list-style-type: none"> - Iniciación ao coñecemento científico presente na vida cotiá tendo en conta a importancia do coidado do planeta. - Fomento da curiosidade e da iniciativa na realización das diferentes investigacións a través da observación e formulación de hipótese. - Iniciación ás técnicas de indagación, de maneira individual ou en equipo, adecuadas ás necesidades da investigación. - Realización de experimentos sinxelos utilizando o método científico de forma guiada. - Uso de instrumentos para realizar observacións e medicións sinxelas rexistrando os datos obtidos. - Vocabulario científico básico relacionado coas diferentes investigacións. - Elaboración guiada de textos básicos, murais, paneis, esquemas ou presentacións para recoller conclusións. - Importancia no coidado e respecto cara aos seres vivos e a contorna na que viven, evitando a degradación do chan, do aire ou da auga. - Dixitalización da contorna persoal de aprendizaxe - Recursos dixitais para comunicarse con persoas coñecidas en contornas coñecidas e seguros. - Proxectos de deseño e pensamento computacional - Estratexias básicas de traballo en equipo.

4.1. Concrecións metodolóxicas

En liñas xerais está programación didáctica sigue os seguintes principios metodolóxicos.

Principio de consistencia evolutiva: Supón a necesidade de partir do nivel de desenvolvemento do alumnado, do nivel do grupo, de xeito que toda a intervención educativa debe ter en conta o desenvolvemento psicoevolutivo do alumno/a.

Principio de aprendizaxe significativa: É Ausubel o primeiro que fai referencia ao termo de aprendizaxe significativa. Define aprendizaxe significativa como aquilo que relaciona as novas aprendizaxes cos que xa se atopan na estrutura cognitiva. O profesor partindo dos coñecementos previos dos seus alumnos/as, debe presentar actividades que atraian o seu interese e que o alumno poida relacionar coas experiencias anteriores para iso en todas as unidades se realizan actividades de introducción e activación dos coñecementos previos.

Potenciar a autonomía e a liberdade autorregulada do alumnado na súa aprendizaxe: Ou o que ven a dicir o mesmo a

seguinte expresión: “Que o neno/a aprenda a aprender” dotando aos alumnos/as das estratexias necesarias para elo. Por iso as metodoloxías aplicadas nas uniades didacticas pretenden que o alumnado se desenvolva nun Entorno Personal de Aprendizaxe (PLE). O alumno debe sentirse responsable das propias decisións e afrontar as consecuencias. Aprender a decidir libremente é unha tarefa chea de dificultades que debe iniciarse o máis cedo posible. O profesor é un mediador ou guía para que a liberdade de cada un non vulnere o dereito de liberdade dos outros.

Promover a actividade-interactividade por parte do alumnado: A actividade é unha das características fundamentais do alumno/a de Primaria. Síguese o Principio de estimulación sensorial e lingüística, a cantos máis estímulos estea exposto un alumno máis pode aprender. Por iso hai que utilizar gran variedade de recursos e en diferentes modalidades sensoriais.

As comunicacións intrapersonais, socialización: mediante o traballo cooperativo. Como sinala Bruner “os alumnos expertos poden ofrecer axuda aos inexpertos” o que ven sendo a Tutoría entre iguais que se leva a cabo na aula. Síguese o principio de clima afectivo e de seguridade, o alumno só sentirá desexo de aprender cando teña cubertas previamente as necesidades básicas de afecto e seguridade. As relacións co profesor/a son decisivas para o desenvolvemento da identidade e das características da personalidade do neno/a. Por iso se traballa directamente a xestión das emocións.

Partir da diversidade da aula, individualización: É importante coñecer a situación particular de cada neno/a, os seus intereses, circunstancias sociais e culturais e adaptarse a iso para que se produza a aprendizaxe. Por iso son tan importantes as actividades de ampliación e reforzo.

Perspectiva globalizadora: O pensamento do neno/a non é analítico senón sincrético ou global, por iso as experiencias educativas que se leven a cabo deben relacionar os distintos contidos das diferentes áreas, e dende unha perspectiva real.

Carácter lúdico das actividades: imprescindible, pois a través del, o neno/a elabora a súa aprendizaxe, crece, desenvólvese, e ademais é unha actividade que lle produce pracer e benestar. Por iso gran parte das actividades que se propoñen para desenvolver nesta programación teñen un compoñente lúdico. Ademais hoxe en día o emprego das Novas Tecnoloxías da Información e Comunicación provocan que a realidade da escola sexa máis motivadora e que o profesor non sexa a única fonte de información.

Principio de pedagogía do éxito e motivación: Segundo Vigotsky, os pequenos logros e a motivación serán a base da nosa metodoloxía.

Na aula seguiranse unha serie de metodoloxías e técnicas que se escolleron por considerar que son as máis adecuadas as características que presenta o grupo. En liñas xerais é unha metodoloxía activa e participativa, onde o mestre é o de guía e son os alumnos e alumnas os protagonistas de todo o proceso. Ademais disto será flexible e personalizada cando se requira e terá en conta os diferentes niveis e capacidades do alumnado así como as súas características individuais e como grupo. Está encamiñada a que o alumno acade o mellor posible as competencias clave, especialmente aquelas nas que esta materia pode contribuír en maior medida e fomentar o desenvolvemento das diferentes intelixencias múltiples (Gardner). Seguense as directrices de teorías innovadoras de aprendizaxe como é o “Conectivismo,” cuxo principal impulsor é George Siemens e relacionase co uso das TIC. Esta é a teoría do aprendizaxe na era dixital, defende que as aprendizaxes residen fóra dos alumnos, está enfocado a conectar con conxuntos de información cando sexa necesario para así aprender máis. A nova información adquirida, posibilita que o alumno recoñeza cando a información é importante e cando non é, a compartir os seus coñecementos cos demais mentres que os demais comparten con el. “ O importante non é que os nenos /as saiban hoxe, senon que sexan capaces de aprender a buscar o que necesitarán saber mañá”.

Por último desenvólvese actividades do APRENDIZAXE BASEADO NO PENSAMENTO, traballando as diferentes rutinas de pensamento.

En canto o espazo, debemos ter en conta as necesidades do neno/a e en función delas organizar o espazo para favorecer así o desenvolvemento de todas as potencialidades.

4.2. Materiais e recursos didácticos

Denominación
Cadernos de traballo
Materiais manipulativos de observación. Por exemplo microscopio, lupas...

Láminas
Material audiovisual
Libros de recursos
Cámara de fototrampeo
Tablet

5.1. Procedemento para a avaliación inicial

A principio de curso levarase a cabo unha avaliación inicial para poder analizar cal é o punto de partida do noso alumnado e así poder establecer estratexias comúns de actuación e dar resposta á diversidade que nos atopamos na nosa aula.

Avaliaremos aspectos como: a expresión oral e o vocabulario (exprésase oralmente con claridade, emprega un vocabulario axeitado a súa idade...), lectura e comprensión lectora (identifica palabras escritas significativas e usuais, relaciona imaxe e texto, asocia grafías maiúsculas e minúsculas...), escritura (realiza correctamente os trazos propostos, copia palabras e oracións breves...). En canto a área de Ciencias da Natureza avaliaremos a adquisición de conceptos básicos que viron previamente no primeiro curso de educación primaria.

O resultado obtido nesta avaliación inicial servirá de punto de partida para o desenvolvemento da programación, facendo fincapé naqueles aspectos nos que o alumnado presente carencias. Na sesión de avaliación inicial compartiremos datos e información entre o equipo docente para adoptar, de forma coordinada, as medidas máis oportunas para cada alumna ou cada alumno, así como as relativas ao axuste do desenvolvemento do currículo.

5.2. Criterios de cualificación e recuperación

Pesos dos instrumentos de avaliación por UD:

Unidade didáctica	UD 1	UD 2	UD 3	UD 4	UD 5	UD 6	Total
Peso UD/ Tipo Ins.	16	15	16	16	16	21	100
Proba escrita	100	60	100	60	60	0	60
Táboa de indicadores	0	40	0	40	40	100	40

Criterios de cualificación:

Os criterios de avaliación indican os niveis de desempeño esperados no alumnado nas situacións ou actividades a que se refiren os obxectivos de cada área nun momento determinado do seu proceso de aprendizaxe. Nese sentido, actúan como unha ponte de conexión entre os contidos e os obxectivos da área, polo que son o referente específico para avaliar a aprendizaxe do alumnado, e describen aquilo que se quere valorar e que o alumnado debe lograr, tanto en coñecementos como en competencias.

Contamos cunha táboa-resumen dos pesos de cada unidade da materia e dos graos mínimos de consecución. En cada Unidade Didáctica usaremos coma instrumento de avaliación a proba escrita e/ou táboa de indicadores, usando este último instrumento para avaliar un 40% do peso total da unidade como máximo.

A unidade transversal avaiase nos tres trimestres, aportando o valor proporcional do peso total en cada trimestre. A

avaliación é continua, polo que o resultado da terceira avaliación é o resultado da avaliación final.

Criterios de recuperación:

Consideramos que os contidos que queden sen superar poden considerarse recuperados se chegan a superarse na seguinte unidade didáctica, sendo a última avaliación a determinante para a consecución dos obxectivos. A avaliación será continua, de xeito que a nota da terceira avaliación será a nota final.

6. Medidas de atención á diversidade

Na etapa da educación primaria poñerase especial énfase na atención á diversidade do alumnado, na detección precoz das súas necesidades específicas e no establecemento de mecanismos de apoio e reforzo tan pronto como se detecten dificultades de aprendizaxe, co obxecto de reforzar a inclusión, asegurar o dereito a unha educación de calidade e para evitar a permanencia nun mesmo curso. Os mecanismos de apoio e reforzo serán tanto organizativos como curriculares e entre estes poderán considerarse o apoio no grupo ordinario, os agrupamentos flexibles ou as adaptacións do currículo.

A acción educativa docente debe ofrecer a cada alumno a axuda pedagóxica que necesite cada un para así garantir a súa liberdade, a súa autonomía e o seu desenvolvemento cotián. É evidente que os alumnos/as son diferentes uns doutros e que estas diferenzas refírense a varios factores: capacidades, motivacións, intereses, situación socioeconómica e familiar... polo que o mestre/a deberá atender a estas diferenzas e axustar a elas a súa intervención educativa.

Dentro desa diversidade, atopamos alumnos e alumnas con Necesidade específica de apoio educativo, engloba aos alumnos e alumnas que requiran, de forma temporal ou permanente, apoios ou provisións educativas diferentes ás ordinarias por presentar necesidades educativas especiais, por dificultades específicas de aprendizaxe, por altas capacidades intelectuais, por incorporarse tardiamente ao sistema educativo ou por condicións persoais ou de historia escolar. Hai dous principios claves a ter en conta cos alumnos/as de Necesidades Específicas de Apoio Educativo, que son a normalización e a inclusión.

En xeral, as titoras atenden á diversidade da aula ofrecendo reforzo e ampliación cando sexa necesario. Ademais debido ás características do alumnado da aula contamos co apoio de profesorado con disponibilidad horaria e de especialistas en PT e AL en segundo B e un AL preferente para alumnado NEAE en segundo A.

As medidas para a atención educativa virtual ao alumnado que presente dificultades para acudir ao centro educativo por causas xustificadas, serán o uso da aula virtual, videoconferencias por plataformas corporativas e mensaxería por Abalar.

Tendo en conta esta diversidade coa que contamos nas aulas teñense en conta os diferentes protocolos sendo os máis relevantes nesta aula o Protocolo de protección de datos, Protocolo de atención educativa para o alumnado con Trastorno do Espectro Autista (TEA), Protocolo de consenso sobre o TDAH na infancia, Protocolo para a prevención e o control do absentismo escolar .

7.1. Concreción dos elementos transversais

	UD 1	UD 2	UD 3	UD 4	UD 5	UD 6
ET.1 - Compresión e expresión oral	X	X	X	X	X	X
ET.2 - Emprendemento		X				X
ET.3 - Igualdade de xénero			X			
ET.4 - Educación para a paz			X			

	UD 1	UD 2	UD 3	UD 4	UD 5	UD 6
ET.5 - Educación para a saúde			X			
ET.6 - Educación emocional e en valores				X		
ET.7 - Educación para un consumo responsable					X	

7.2. Actividades complementarias

Actividade	Descrición	1º trim.	2º trim.	3º trim.
PDI "Un territorio con moita historia"	PDI da Biblioteca polo que traballaremos de xeito interdisciplinar como eixo fundamental a historia da nosa contorna ao longo dos tres trimestres.	X	X	X
Visita á piscifactoria e colocación das cámaras de fototrampeo	Esta saída pretende servir coma actividade de motivación no estudo dos animais e da contorna	X		
Obradoiro "Sementar"	Con esta actividade preténdese que o alumnado coñeza como é o proceso mediante o cal nace unha planta.		X	
Plan Proxecta: "Proxecto Terra"	Neste Plan Proxecta traballaremos en relación ao PDI centrándonos no hábitat e nos lugares habitados polo ser humano a través da historia.	X	X	X
Experimentos de cambios de materia	Realizaránse experimentos para a observación dos cambios de materia (sólido, líquido e gasoso)	X		
Obradoiro de luz negra	Realizaráse un obradoiro traballando sobre luz negra para aprender e vrear sobre o mundo dos invertebrados.	X		

8.1. Procedemento para avaliar o proceso do ensino e a practica docente cos seus indicadores de logro

Indicadores de logro
Adecuación da programación didáctica e da súa propia planificación ao longo do curso académico
Resulta clara a vinculación entre o currículo e o proceso que se seguiu na aula.
O proceso levouse a cabo con fluidez.
A temporalización foi adecuada.

Metodoloxía empregada
Queda claro o enfoque competencial.
Destácase o desenvolvemento de comportamentos éticos.
O alumnado sentíuse motivado polos retos e desafíos que se plantexan.
As actividades contribúen a que o alumnado alcance autonomía progresivamente.
Organización xeral da aula e o aproveitamento dos recursos
A planificación permite flexibilizar sesións de traballo, agrupamentos, organización das actividades?
Medidas de atención á diversidade
Presta atención á expresión persoal dos alumnos.
Clima de traballo na aula
As interaccións entre alumnado fanse progresivamente máis fluídas e son un estímulo para o traballo.
A convivencia na aula e as relacións van avanzando positivamente ao longo do curso.
Outros
Os criterios establecidos facilitan a avaliación continua e a autoavaliación.
Os instrumentos de avaliación proporcionan información valiosa.

Descrición:

Empreganse táboas de indicadores nos que os ítems para a valoración puntúan de tres formas: óptimo, para revisar e para reelaborar. Cubrirase ao rematar cada unha das unidades didácticas.

8.2. Procedemento de seguimento, avaliación e propostas de mellora

Valorarase a adecuación de obxectivos, contidos e criterios de avaliación á realidade do alumnado.

O seguimento da programación realízase ao rematar cada unidade didáctica a través da aplicación Proens. A información do seguimento da programación didáctica trasládase, para a súa valoración e análise, ao equipo de ciclo, cunha frecuencia mínima mensual, deixando constancia nas correspondentes actas.

Comprobaremos se o grao de desenvolvemento das programacións docentes foi suficiente e a coordinación entre o profesorado se considera que cumpre as expectativas iniciais. Con todos estes datos podemos avaliar globalmente todo o proceso.

Comprobaremos se as avaliacións das materias inclúen o grao de desenvolvemento das competencias clave, se a metodoloxía empregada é coherente cos obxectivos previstos, se se aplicaron as medidas de atención á diversidade de forma axeitada, e se as aprendizaxes do alumnado con relación ao previsto están axustadas.

Para valorarmos a nosa propia programación e acometer as reformas necesarias coa fin de melloralas usaremos coma instrumento unha taboa de indicadores onde se valorará do 1 ao 4 os ítems antes mencionados.

9. Outros apartados